

FRIVILLIGE MENTORER KAN MINDSKE KRIMINALITET

Nyt projekt giver tidligere indsatte en hjælp, som myndighederne i dag har svært ved at give.

AF BIRNA ESGERD ROHDE

I forbindelse med Røde Kors' aktiviteter for indsatte i fængsler og arrester i Danmark har vi oplevet, at indsatte ofte har behov for hjælp, når de skal løslades fra fængslet. De har svært ved at få styr på fx bolig, job eller uddannelse og dagligdagens gøremål. Og de fleste står alene med udfordringerne, når de kommer ud af fængslet.

I 2013 lavede vi en evaluering blandt indsatte, der har en besøgsven i fængslet. Her gav flere udtryk for, at de var kedede af, at kontakten skulle stoppe, når de blev løsladt, og at de havde brug for nogen at tale med om deres problemer. Derfor har vi startet en ny mentorordning – Primus Motor.

Idéen er, at den frivillige mentor kan være en ventil for den løsladte, og en, der kan hjælpe med at oversætte systemets sprog. Målet er, at de løsladte

hjelpes videre i deres nye liv, får styrket deres livskvalitet og dermed ikke begår ny kriminalitet.

Drømmer om et liv uden kriminalitet

Når vi spørger vores frivillige besøgsvenner i danske fængsler og arrester, så bekræftes de indsatte behov for støtte efter løsladelsen. Mette Ørting har siden 2008 været besøgsven for fire indsatte. Hun oplever, at de indsatte er meget bekymrede for deres løsladelse og gerne vil beholde kontakten med besøgsvennen.

'De har et stort behov for at have en person, de kan vende tilbage til. En af dem spurgte, om han ikke godt måtte skrive til mig og fortælle, hvordan det gik,' fortæller hun.

'De higer efter kontakt til en person, som lever et helt normalt liv med familie, hus og job. For det er et helt almindeligt liv uden kriminalitet, de drømmer om.'

Nye sociale relationer er vigtige

William Rentzmann er forhenværende direktør for Kriminalforsorgen og har tidligere i et interview (Røde Kors Magasinet nr. 2, 2015) fortalt, hvordan mentorerne kan hjælpe de løsladte med at holde sig inden for lovens rammer:

‘Vi ved fra samfundstjeneste, at det betyder rigtig meget at placere kriminelle ude blandt almindelige, kriminalitetsfrie mennesker. Noget af det allervigtigste for at forebygge ny kriminalitet er at skifte miljø og få nye sociale relationer.’

Kriminalforsorgen har i flere år brugt mentorer i forbindelse med exit-programmer for rockere og bandemedlemmer. Erfaringerne er gode, når det kommer til at forebygge, at de indsatte begår ny kriminalitet.

Kontinuitet og fleksibilitet for den løsladte

Røde Kors' nye mentorordning Primus Motor tilbyder besøg i fængslet 2-4 måneder før løsladelse og op til 1 år efter løsladelse. Samtidig tilbyder vi hver løsladte to mentorer for at skabe kontinuitet og mulighed for, at den løsladte ofte kan se én af sine mentorer. Hver mentor kan knyttes til én mentee (modtager af mentorordningen). Efter endt forløb kan mentor indgå en relation med en ny mentee.

Vi lægger op til, at den frivillige mentor står til rådighed på de tidspunkter, hvor den løsladte har behov for støtte. Samtidig tager vi hensyn til, at der er tale om frivilligt arbejde, hvorfor det er op til mentor og den løsladte indbyrdes at aftale, hvordan og hvornår deres møder skal foregå, og hvad relationen skal indeholde.

Vi tror på, at det har betydning for den løsladte, at mentoren er frivillig og bruger sin fritid på at støtte den løsladte. En stor fordel ved frivillige mentorer er netop, at de er almindelige mennesker, der kan tale i øjenhøjde med de løsladte. De kan give løsladte noget, som de ofte har manglet. William Rentzmann fortæller:

‘Mange af dem, der sidder i vores fængsler, har ikke haft en far til at tage sig af sig og vise, hvordan man gebærder sig i samfundet. De har aldrig haft en troværdig og stabil voksenkontakt. En, de kunne regne med. Det kan en mentor være.’

Supervision for frivillige

Deltagerne i dette projekt er en gruppe mennesker med ofte store udfordringer, og opgaven for de frivillige mentorer er selvsagt krævende. Af samme grund har vi indgået aftaler med en psykolog med stor indsigt i målgruppen og erfaring på området om at have supervision med alle frivillige i projektet. Denne supervision er det som udgangspunkt obligatorisk at deltage i.

Samme psykolog underviser på vores mentorkursus for nye mentorer. Reglen er, at en mentor i Primus Motor skal gennemføre et 2-dages kursus, inden vedkommende kan begynde som mentor. På kurset undervises blandt andet i mentoropgaven, Kriminalforsorgens arbejde med indsatte samt regler og rammer for frivillige.

En udfordring at rekruttere frivillige

Det har vist sig at være sværere at rekruttere frivillige end forventet, men vi håber på og regner med, at når projektet har kørt i længere tid, så kan vi tydeligere fortælle danskerne, hvad opgaven indebærer, og hvilken type indsatte der takker ja til tilbuddet.

Vi søger ikke særlige faglige profiler til opgaven, men snarere en god portion modenhed og fornemelse af, hvad opgaven kræver. Det er også vigtigt, at den frivillige mentor er tydelig i sin grænsesætning og har den fornødne tid og fleksibilitet, det kræver at være mentor i denne indsats. Udgangspunktet er, at en frivillig mentor i Primus Motor skal afsætte 3-5 timer om ugen til mentorarbejdet.

Projektet evalueres både kvalitativt og kvantitativt. Vi indsamler data på alle mentorforløb og opererer med en kontrolgruppe og en målgruppe i forbindelse med evalueringen. Alle deltagere i projektet rekrutteres i fængslerne. Og deltagelse foregår ved lodtrækning. Kontrolgruppen er dem, som har vist interesse for projektet (takket ja til deltagelse), men som ikke kommer med på grund af negativt udfald i lodtrækningen. Såvel kontrolgruppe som indsatsgruppe har givet samtykke til, at vi måler deres tilbagefald til kriminalitet.

Slutevalueringen er planlagt til ultimo 2018, og effektmålingen ligger efter planen klar i 2020. Så først til den tid kan vi se, hvorvidt projektet nedbringer recidiv (tilbagefald til kriminalitet, red.).

BIRNA ESGERD ROHDE
PROJEKTLEDER
PRIMUS MOTOR, RØDE KORS

Kriminalitet er dyrt for samfundet

Undersøgelser fra blandt andet Det Kriminalpræventive Råd viser, at mentorordninger kan være med til at forebygge kriminalitet. Kriminalitet koster hvert år samfundet omkring 10 milliarder kroner (Rambøll's 'Samfundsøkonomisk analyse af kriminalpræventive indsatser', 2013).

Den første Røde Kors-mentorordning for løsladte startede i april 2016 i Aarhus. I dag eksisterer ordningen i Aalborg, Aarhus, Vejle, Esbjerg og Odense. I marts 2017 starter projektet også op i København. Målet er at oprette 150 individuelle mentorforløb over fire år.

Mentorordningen Primus Motor supplerer de eksisterende myndighedstilbud og erstatter derfor ikke Kriminalforsorgens egne mentor-tilbud eller kommunale mentorer. Projektet er støttet af TrykFonden. ■

HVEM KAN DELTAGE I PRIMUS MOTOR?

De skal være mellem 25 og 50 år.

De skal have minimum to måneder tilbage af deres afsoning, når de starter i Primus Motor. De skal være indstillet på at gennemføre et forløb, som stopper 12 måneder efter deres løsladelse. Stoffrihed er ikke et krav, men deltagerne skal respektere de frivillige og møde upåvirket op til aftaler.

HVEM ER DE FRIVILLIGE MENTORER

Alle mentorer i mentorordningen Primus Motor er frivillige i Røde Kors. De skal primært hjælpe løsladte med at få styr på økonomi, bolig, job og uddannelse, det sociale netværk og sundhed. Alt sammen skal hjælpe den enkelte løsladte til en tilværelse uden kriminalitet.

FAKTA OM KRIMINALITET

1 ud af 3 indsatte begår ny kriminalitet, efter at de er kommet ud af fængslet. (Kriminalforsorgen).
Ca. 10 mia. kr. koster kriminalitet årligt det danske samfund. (Rambøll).
1,9 mio. kr. - så meget mere koster en borger dømt for personfarlig kriminalitet samfundet end gennemsnitsdanskeren. (Rambøll).
3,8 mia. kr. brugte politiet i 2005 på at bekæmpe kriminalitet. (Rockwool Fonden).
836 mio. kr. er værdien af tabt arbejdsindsats for indsatte pga. kriminalitet. (Rockwool Fonden).
38 % af de fængselsdømte begår ny kriminalitet inden for to år. (Kriminalforsorgen).

FOR MERE INFORMATION OM PROJEKTET:

Kontakt projektleder Birna Esgerd Rohde på mail-adresse biroh@rodekors.dk eller tlf. 3135 1620.

LÆS I NÆSTE NUMMER AF STOF:

DEN-FRI

Den-FRI er en platform for tidligere misbrugere, der gerne vil starte eller fortsætte et aktivt, stoffrit liv og lære nogle nye mennesker at kende.

Når tidligere misbrugere afslutter deres behandling, står de ofte uden et stoffrit netværk og uden aktiviteter til at udfylde den svære tid, der følger i kølvandet på behandlingen. De passer sjældent ind i det etablerede foreningsliv, men har behov for at indgå i netværk på lige fod med andre, der forstår deres særlige situation. I Den-FRI, som hører under Ungdommens Røde Kors, arrangeres sociale og idrætslige aktiviteter for- og af- eksmisbrugere. Lise Munksgaard arbejder til dagligt som konsulent for Den-FRI og har tidligere i år afleveret et speciale på kandidatuddannelsen i Idræt med sidefag i psykologi, der netop omhandler dette projekt. Specialet søger at give indblik i, hvordan et idrætsfællesskab, der retter sig mod eksmisbrugere, kan bidrage til den enkeltes recovery-proces. I næste nummer bringer STOF en artikel, hvor Lise Munksgaard tager udgangspunkt i resultaterne fra specialet og sætter særligt fokus på, hvad netop idrætten kan bidrage med i den svære tid, der følger efter behandlingen.